Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
24 ИЮЛЬ 1971 й.
ШАНБА
№ 172 (1547).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Эртага—СССР ҳарбий денгиз флоти куни

ВАТАННИНГ ОКЕАНДАГИ ПОСБОНЛАРИ

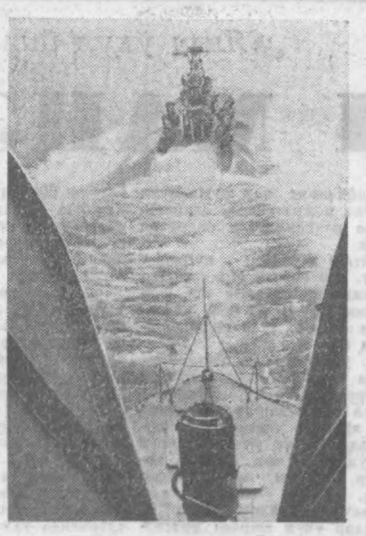

Эртага совет халқи Ватанимизнинг океандаги посбонлари билан биргаликда СССР ҳарбий-денгиз флоти кунини байрам қиладилар. Сиз суратларда ТАСС мухбирлари К. Куличенконинг «Сафарда» деб номланган суратини (юқорида) ҳамда биринчи класс мутахассиси, ҳарбий-денгиз флоти аълочиси, коминдор матрос А. Раздольскийни кўриб турибсиз.

ЕТТИ ОЙЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон пойтахтининг саноат корхоналари меҳнатчилари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, меҳнат унумдорлигини ошириш ва социалистик мусобақани кенг авж олдириш натижасида,

Бугун

маҳсулот реализация қилиш ва бир қатор зарурий буюмларни ишлаб чиқариш юзасидан олинган янги беш йилликнинг биринчи йили етти ойлик планини муддатидан олдин адо этдилар.

Етти ой ичида саноат ишчилари пландан ташқари 30 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

● БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Ҳамза райони меҳнаткашлари 1971 йил план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган меҳнат вахтасини давом эттирмоқдалар. Район саноат корхоналари, қурилиш-монтаж, транспорт, алоқа ташкилотлари ва давлат муассасаларининг ишчи-хизматчилари районлараро социалистик мусобақанинг олдинги сафида боришяпти.

Йил бошидан бошланган зарбдорларча меҳнат самараси қувончли бўляпти. Ҳозир район маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация плани бўйича меҳнат календаридан бир ҳафта олдинлаб кетди.

Бугун

август ойи ҳисобига маҳсулот топширила бошланди ва 1971 йил учун қабул қилинган социалистик мажбурият ошириб адо этилганлиги ҳақида хуш хабар олинди. Район меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида планга қўшимча ўн миллион сўмлик саноат маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилган эдилар.

127 МИНГ СЎМЛИК ТАКЛИФ

159-трестнинг 13-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари бу йил 12582 квадрат метр ҳажмда турар-жой биноларини қуришга аҳд қилишган эди. Қилинган астойдил ғайрат туфайли «Ц-14» микрорайонида 25 минг 954 квадрат метр турар-жой бинолари муддатидан олдин фойдаланишга топширилди .80 минг сўмлик ўрнига 127 минг сўмлик фойдали таклиф ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Бошқарма бинокорлари бу йил яна 10 та турар-жой биносини фойдаланишга топширадилар.

Янги трамвай йўли

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг А. К. Кулешов раҳбарлигидаги йўл хизмати ишчилари Энгельс кўчаси билан «Окружной» кўчаси оралиғида трамвай йўли ёткизиш ишларини ниҳоясига етказишмоқда.

Янги трамвай йўли яқин кунларда фойдаланишга топширилади.

*Ғалаба сатрлари

Транспортчилар зафари

Шаҳримиздаги 3-автокомбинат ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этиш ташаббусига қўшилиб меҳнатда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Бугун

автокомбинат коллективи етти ойлик топшириқ бажарилганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекди. Шу давр ичида 968 минг тоннадан ортиқ турли-туман халқ хўжалик юклари белгиланган манзилга элтиб берилди.

Дарҳақиқат, транспортчилар бу йил зўр ҳиммат кўрсатишяпти. Улар зиммаларидаги топшириқни шараф билан бажариш билан бир қаторда ғаллакорларга ҳам яқиндан ёрдам бермоқдалар. Автокомбинатнинг ўттиздан зиёд машинаси ва бешта прицепи шу кунларда Самарқанд область Ғаллаорол районининг «Қорақишлоқ» совхози ерларида етиштирилган мўл ғалла ҳосилини ташишда иштирок этяпти. Транспортчилар «Ўроқ ва Болға» иттифоқига доим содиқ қолмоқдалар. Улар ўтган йили «Ғаллорол» совхози ерларида етиштирилган ҳосилдан 25 минг тонна буғдой ташиган эдилар. Ҳайдовчиларнинг бу йилги мақсади янада юксак.

Автокомбинат коллективи ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб ой охирига қадар яна 28 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб беришга қарор қилди.

● *Тошкент шаҳар ижроия комитетида*

Водопроводларнинг эртанги куни ҳақида

Бир кунда биз неча литр сув ишлатамиз?

Бу ҳақда кўпчилик ўйламаса ҳам керак. Келинг, рақамларга бир мурожаат қилайлик-чи. Бундан беш йил муқаддам, ҳар бир тошкентликка бир кунда 200 литр сув кетган бўлса, ҳозир 200 литрдан ташқари яна 162 литр сув истеъмол қилинмоқда.

Шаҳримизда канализация ва водопровод линияларини янада кўпайтириш ҳақида партия ва совет органлари кўплаб ғамхўрлик қилмоқда. Ўтган беш йилликда яна шу ишлар учун 38 миллион сўм сарфланди. Водопроводларнинг қуввати эса 500.000 кубометрга етди.

Тўққизинчи беш йилликда шаҳар хўжалигида бу соҳага янада катта аҳамият берилади. Давлатимиз водопроводчиларга 117 миллион сўм ажратди. Шундан 49 миллион сўми водопровод тармоқлари учун белгиланган бўлса, қолгани канализация учун ишлатилади. Бу 1975 йилга бориб, ҳар бир жон бошига 500 литр сув ишлатилади, деган гапдир.

Ана шундай истиқбол ҳақида шаҳар ободонлаштириш штабининг навбатдаги йиғилишида «Водоканал» трестининг бошлиғи М. И. Хўжаев «Тошкент аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш аҳволи ва уни яхшилаш чоралари ҳақида» доклад қилди.

Шундан сўнг, штаб аъзолари ва райижроком ходимлари докладчига бир неча саволлар билан мурожаат қилишди. Саволларнинг кўпчилиги нима учун ўз вақтида сув берилмаслиги ҳақида бўлди. Бундай ҳоллар Куйбишев, Ленин, Фрунзе, ва Сергели районларида кўплаб учраб туриши қайд этилди. Баъзан, кўпчилик фойдаланадиган водопровод колонкаларида сув мутлақо бўлмайди. Баъзи бир хонадонларда эса, тонгга яқин келади. Сувнинг етишмаслигида ҳар доим трест ходимларини айблайвериш унчалик тўғри эмас, албатта. Кранлардан бекордан-бекорга оқиб ётган ва томорқаларга қуйилаётган сувларни кўриб, ҳеч ким ўзида ҳеч қандай жавобгарликни ҳис қилмайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, водопроводчилар ўзларига топширилган вазифаларни ўз вақтида бажаришмайди. Масалан, Фрунзе районидаги учинчи Солор посёлкасида сув билан таъминлаш ҳақида қарор чиққанлигига қарамасдан, мана бир неча йилдирки, бу ерларга водопровод колонкалари ўрнатилмаган.

Бир неча кўчаларда водопровод колонкаларининг йўқлиги сабабли, трест маъмурияти томонидан сув ташувчи машиналар ажратилган. Уларнинг сони 20 та. Ваҳолонки, трестдаги бу машиналарнинг сонини икки бараварга ошириш керак.

«Водоканал» трестининг раҳбарлари ва райижроком ходимлари водопровод ишларини синчковлик билан текшириб, штаб олдида 10 августгача жавоб беришлари қайд этилди.

Яхши дам — ишга ҳамдам

ЖУМА. Бугун Мақсуд Парпиевичнинг ташвиши одатдагидан кўп. Телефон бетиним жиринглайди.

— Алло, эшитаман...

— Кадрлар бошқармасидан. «Ўзбекистон» дам олиш уйига икки кунга оила билин чиқмоқчимиз. Йўлланма керак.

Мақсуд Парпиевич буюртмани қоғозга ёзиб олади. Яна телефон жиринглайди. Яна гап дам олиш уйи, икки кунлик йўлланма ҳақида боради. Бундай ҳисоблаб қараса, шанба, якшанбага путевка олувчилар сони йигирмадан ошибди. Ҳаммаси дам олишга оиласи билан боришади. Қандай яхши.

ОРОМИЖОН

Республика Ички ишлар министрлиги хўжалик ишлари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Мақсуд Парпиевич Холмуротов одатда жума куни рўйхатдаги ходимларга икки кунлик йўлланмалар тарқатиш, кунлик сайрга чиқувчилар учун машиналар ажратиш билан банд бўлади.

Дарвоқе, ички ишлар органларида хизмат қилиш нақадар машаққатли, серташвиш. Давлат ва халқ бойлиги эл осойишталиги, деб мижжа қоқмай постда тунни тонгга улаётган милиция ходимини бир тасаввур қилинг-а. Кун бўйи 38-40 градус иссиқда чўғдек асфальтни босиб, чорраҳада машиналар карвонини, одамлар оқимини бетиним бошқариб турган регулировщик-милиционерни кўз олдингизга келтиринг. Ҳа, бизнинг милиция ана шундай хизмат қилади. «Менинг милициям мени қўриқлайди», деб ифтихор қилишимиз бежиз эмас.

Ўзбекистон Ички ишлар министрлиги партия ва комсомол комитетлари, касаба союз ташкилоти хўжалик ишлари бошқармаси ходимларнинг кўнгилли дам олишлари ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Бунда беш кунлик иш куни жуда қўл келаётир. Ҳар шанба-якшанба кунлари ўрта ҳисобда 20-25 оила Черняевкадаги «Ўзбекистон» дам олиш уйида ҳордиқ чиқармоқда. Бундан ташқари, ходимларнинг кундалик сайри мунтазам йўлга қўйилган. Бунинг учун махсус автобус ажратилган. Кейинги вақтда кадрлар бошқармаси, паспорт ва оператив техника бўлимларининг ходимлари шу автобусда Тошкент «денгизи»да, «Роҳат» кўлида роҳатланиб дам олдилар. Министрликда ходимларнинг бир ва икки кунлик дам олиши қатъий график асосида ташкил қилинган. Бундан ташқари, министрликда ишдан сўнгги ҳордиқ чиқаришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ерда ҳар пайшанба куни ишдан сўнг янги бадиий фильмлар намойиш қилинади.

МАРКАЛАР ҲИКОЯСИ

Бугун

«Союзпечать»нинг Тошкент шаҳар базасига социалистик мамлакатлардан филателия маркалари келтирилди. Улар орасида Болгария Коммунистик партияси X съезди, Карл Либкнехт, Роза Люксембургларнинг 100 йиллик юбилейлари, ГДР миллий халқ армиясининг 15 йиллигига бағишлаб чиқарилган маркалар бор.

Куба республикасида тайёрланган маркалар «Инсониянг биринчи бор космосга парвози» деб аталади. Уларда биринчи совет космонавт-учувчиси Ю. А. Гагарин сиймоси акс эттирилган.

Маркалар шаҳардаги «Филателия» магазинига жўнатилади.

ТЎРТИНЧИ ҒАЛАБА

СССР халқлари V Спартакиадасининг волейболчилар турнирида Ўзбекистоннинг аёллар терма командаси ғолибона юришни давом эттирмоқда. Қизларимиз навбатдаги учрашувда Қирғизистон волейболчиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Бу уларнинг Спартакиададаги тўртинчи ғалабаси.

Волейболчи қизларимиз муваффақияти ўзбекистонлик спорт мухлисларини қувонтираётган бўлса, сув полочиларимизнинг натижалари уларни ташвишга солмоқда. Навбатдаги учрашувда командамиз грузиялик рақибларига 1:5 ҳисобида ютқазиб қўйди.

Ўзбекистон ва Молдавия командалари ўртасидаги қўл тўпи бўйича учрашув 15:15 ҳисоби билан тугади.

Ўзбекистонлик бешкурашчилар Спартакиадада сезиларли муваффақиятга эришдилар. Спортчиларимиз қизғин команда курашидан сўнг, 13411 очко билан еттинчи ўринни эгаллашди. Республикамиз вакиллари саккизинчи ўринни эгаллаган Арманистон командасидан 123 очко ўзиб кетишди.

Спорт гимнастикаси бўйича мусобақаларда эркакларнинг мажбурий программа бўйича баҳси тугалланди. Ўзбекистон терма командаси 255,25 балл билан ҳозирча саккизинчи ўринни эгаллаб турибди.

Тонгги газеталарда

◆ Совет Иттифоқи меҳнакашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида халқ хўжалигида юксак муваффақиятларга эришиб, ярим йиллик давлат планини ошириб бажардилар.

◆ **1952 йил 23 июль революциясининг 19 йиллиги муносабати билан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан ва шахсан ўз номларидан Бирлашган Араб Республикаси Президенти, Араб Социалистик Иттифоқининг раиси Анвар Садатга, дўст Бирлашган Араб Республикасининг халқи ва ҳукуматига самимий қутловлар йўлладилар ва энг яхши тилакларини изҳор қилдилар.**

◆ СССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан ўртоқ Геннадий Иванович Воронов СССР Халқ контроли комитетининг раиси қилиб тайинланди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР космонавт учувчилари Совет Иттифоқи Қаҳрамони подполковник Г. Т. Добровольский, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Н. Волков ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. И. Пацаевларнинг хотирасини абадийлаштириш тўғрисидаги таклифларни қараб чиқиб:

Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков ва В. И. Пацаевлар туғилган Одесса, Москва ва Актюбинск шаҳарларида уларнинг бюстларини ўрнатиш тўғрисида;

«Союз-11» космик кемаси қўнган жойда обелиск қуриш тўғрисида;

Космонавтлар таълим олган Ю. А. Гагарин номидаги космонавтлар тайёрлаш маркази биноларида, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. И. Грицевц номидаги Харьков олий ҳарбий авиация учувчилар мактабида, Серго Оржоникидзе номидаги Москва авиация институтида ва Пенза политехника институтида ёдгорлик лавҳалари ўрнатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Космонавтлар ўқиган ўрта умумий таълим мактабларига ва Одесса, Москва ҳамда Актюбинск шаҳарларидаги кўчалардан бирига Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков ва В. И. Пацаевларнинг номини бериш тўғрисида меҳнаткашлар депутатлари Одесса, Москва ва Актюбинск шаҳар Советлари ижроия комитетларининг таклифлари маъқулланди.

Кўн-галантерея фабрикасининг меҳнат аҳли турли хил халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришини йил сайин кўпайтирмоқда.

СУРАТДА: фабрика чемодан цехининг илғор ишчиси — жойловчи Заҳро Солиева тайёр маҳсулотни жўнатишга ҳозирлаётир.

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

23 июль куни бўлиб ўтган Тошкент область партия ташкилоти активининг йиғилиши биринчи ярим йилликдаги иш якунларини ҳамда область саноат, қурилиш, транспорт, алоқа ва маиший хизмат ходимларининг 1971 йилги социалистик мажбуриятларини бажариш соҳасида партия, касаба союз ва хўжалик ташкилотларининг вазифаларини муҳокама қилди. Тошкент область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин доклад қилди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов ҳам йиғилишда сўзга чиқди.

Партия активи йиғилиши ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин қатнашди. (ЎзТАГ).

САФАР ТААССУРОТИ

Яқинда Тошкент тўқимачилик комбинати бош энергетика бўлими конструкторлик бюросининг бошлиғи В. Аночкин, ўлчов техникаси ва автоматикаси марказий лабораторияси бошлиғи В. Першин Москва, Ленинград, Калинин шаҳарларига қилган илмий сафарларидан қайтиб келишди.

Тошкентлик мутахассислар Москвадаги тўқимачилик корхоналарида бўлишиб, материаллар намлигини тезкор усулда аниқлашга мўлжалланган қуритиш қурилмаси, шунингдек, тўқимачилик материалларининг етилганлигини аниқлашга хизмат қиладиган «Гидростарт» аппаратини кўздан кечиришди.

Тошкент комбинати мутахассислари «ПООН» маркали момиқ тозалагич, ип йигирув урчуқлари уясидан фойдаланиб бўлинган мойни тозалайдиган қурилма ва унинг мой қуйиш дозатори иш фаолияти билан танишдилар.

«Ивмашприбор» заводида эса ўзбекистонликларга электромагнитли чок ушлагич аппаратини кўрсатишди.

Комбинатнинг конструкторлик бюросида сафардан олинган таассуротлар, фикр ва мулоҳазалар атрофлича муҳокама қилинмоқда.

ЯНГИ ЛИНИЯ

«Подъемник» заводининг металл конструкцияси цехида кўприкларнинг кўтарма кранлари бош балкаларини ишлаб чиқарувчи янги поток линия ишга туширилди.

Янги линия мазкур маҳсулотни ишлаб чиқариш учун сарфланадиган вақтни бир мунча қисқартирди, меҳнат унумдорлигини оширди.

Планетамиз янгиликлари

ХАНОЙ

Ҳарбий ходимларнинг кенгаши бўлди. Вьетнам Меҳнат партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ле Зуан кенгашда сўзлаган нутқида Вьетнам қуролли кучларига юксак баҳо берди ва уларнинг тез ўсиб мустаҳкамланиб бораётганлигини табриклади. Ле Зуан социалистик мамлакатларнинг ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг Вьетнам халқига, Лаос ва Камбоджа халқлари ҳамда қуролли кучларига кўрсатаётган ёрдамига юксак баҳо берди. Ле Зуан «Никсон доктринаси» ва «Вьетнамлаштириш» плани мағлубиятга учраётганлигини таъкидлаб, қуйидагиларни айтди: «Никсон ҳукумати ўзининг ҳарбий авантюрасини давом эттирган ҳолда, жамоатчилик фикрини чалғитиш учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўрмоқда».

(ТАСС).

УЛАН-БАТОР

Буюк халқ хурали президиуми энергетика базасининг ривожланаётганлигини ва мустаҳкамланаётганлигини ҳамда энергетиканинг мамлакат халқ хўжалигидаги муҳим тармоқларнинг бирига айланаётганлигини эътиборга олиб, Монголияда энергетика куни таъсис этиш тўғрисида қарор қабул қилди. «Унен» газетасининг хабар беришича, бу кун ҳар йили август ойининг учинчи якшанбасида нишонланади.

ВАШИНГТОН

Вакиллар палатасининг ташқи ишлар комиссияси бу йил ва бундан кейинги молия йилида чет давлатларга ҳарбий-иқтисодий ёрдам учун 3,4 миллиард доллар ажратиш тўғрисида АҚШ ҳукумати тақдим этган қонун лойиҳасини маъқуллади. Бу маблағлар чет элларга ёрдам программасига мувофиқ бериладн. Бу программа АҚШнинг бошқа мамлакатлар ишига аралашиш ва уларни Вашингтоннинг агрессив сиёсати гирдобига тортиш воситаси бўлиб хизмат қилмоқда.

(ТАСС).

ЛОНДОН

Утган кечаси Шимолий Ирландия пойтахти Белфаст кўчалари яна инглиз қўшинлари билан маҳаллий аҳоли ўртасида қуролли тўқнашувлар майдонига айланди.

Шаҳарда бир неча бор отишмалар бўлди ва бомбалар портлади.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Куангчи вилоятининг озод қилинган районларидан бирининг аҳолиси жанговар походдан ғалаба билан қайтган Халқ озодлик қуролли кучлари отрядини кутиб олмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

ЭРТАГА—САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

Шаҳримиздаги Марказий универсал магазини сотувчилари ўзларининг ҳалол ва ибратли меҳнатлари билан эл оғзига тушишган. Бу ерга кирган харидорлар истаган буюмларини топишлари мумкин. Яқинда, универмаг хизматчиларидан бир группаси СССРнинг орден ва медаллари билан тақдирланишди.

Сиз суратда (чапдан) эркаклар кийими секциясининг бош сотувчиси «Шавкатли меҳнати учун» медали эгаси Матлуба Қосимова, хўжалик моллари секцияси мудири, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Риксибой Акбаров, универмаг директорининг ўринбосари, Ҳурмат Белгиси орденли Бобожон Маҳмудов ва галантерея секцияси мудири Ленин ордени кавалери Анфиса Гусеваларни кўриб турибсиз.

Репортаж

БАЙРАМ АРАФАСИДА

Эртталаб кўчада бир тўда қизлар кетишяпти. Уларнинг чеҳраларида табассум, кўзларида қувонч порлайди.

— Дугонажон, келаётган байрамингиз билан табриклайман, — хандон ташлаб қўл узатади, қорачадан келган, ўрта бўйли бир қиз.

— Сизни ҳам табриклайман, — дейди унинг ёнидаги дугонаси. Қизлар бир-бирини табриклашиб, икки қаватли ойнаванд, муҳташам бино ичкарисига кириб кетишади.

Бу шўх ва бахтиёр қизлар ким? Улар Чилонзорнинг энг гўзал ерида жойлашган, ўзининг кўркамлиги, коллективнинг намунали хизмати билан эл оғзига тушиб қолган Савдо марказининг қизлари. Биз яқинда ана шу бахтиёрлар ҳузурида бўлиб, уларнинг ишлари билан танишдик. Савдо марказида саккиз бўлим, 33 секция мавжуд. Уларда ҳаммаси бўлиб 841 сотувчи ишлайди. Сотувчилар харидорлар билан доимо хушмуомалада бўлишади, ширинсуханлик билан савдо қилишиб, уларнинг кўнгилларини олишади.

Бу ерда ўндан ортиқ миллат вакиллари ишлайдилар. Улар доимо бир-бирлари билан аҳил ва иноқ, дўстона алоқада. Шунинг учун ҳам, сотувчилар бир кунда 25 минг кишига намунали хизмат кўрсатишяпти, — дейди Савдо марказининг директори Ўткир Азизов.

Мана, Савдо марказининг энг катта бўлимларидан бири бўлган газламалар бўлимидамиз. Махсус тахталарга дид билан териб қўйилган ранг-баранг шойи, шерст ва ип газламалар кўзни қамаштиради. Харид қилувчиларнинг кети узилмайди. Харидорлар қайси материалдан танлашни билмай хуноб. Унисидан буниси чиройли кўринади. Шундай пайтларда улар дарҳол сотувчи қизларга мурожаат қилишади.

— Синглим, менга бир кийимлик материал керак эди. Қайсинисидан олсам экан.

— Ўзингизга бўлса, мана бу крепдешиндан олақолинг. Жуда чиройли кўйлак бўлади.

Харидор материални кўриб, дарҳол сотувчининг фикрига қўшилади. У қизга миннатдорчилик билдириб, иши битганидан хурсанд уйига қайтади.

Бўлимда 41 сотувчи хизмат қилади. Уларнинг 20 таси хотин-қизлардир. Улар орасида тажрибали сотувчилар, савдо аълочилари кўплаб топилади. Жумладан, Мирзоид Аюпов, Мансур Қориев, Санталат Ориповалар ана шундай сотувчилардан. Улар ўз шогирдлари билан доимо самимий муносабатда бўладилар. Қўлларидан келган ёрдамни аямайдилар.

Бўлимда уч секция бор. Булар жун газлама, шойи ва ип газлама секцияларидан ташкил топган.

— Харидорлар талаби тобора ортиб боряпти, — дейди биз билан суҳбатда бўлим мудири Илёс Қосимов, — сотувчиларимиз доимо уларнинг талабларини қондиришга ҳаракат қилишади. Баъзан, шундай вақтлар бўладики, бирон харидор излаган газлама бўлмай қолади. Шундай вақтларда дарҳол биз уларнинг талабларини ёзиб оламиз. Кейинги сафар мол қабул қилганимизда юқоридаги талабни қондиришга ҳаракат қиламиз.

Бу ерда кекса савдо ходимлари билан бир қаторда, Маъмура Ғаниева, Азиза Раҳматхонова, Муқаддам Юнусова сингари ёшлар ҳам кўплаб топилади. Улар ўз устозларидан ибрат олиб ишлашяпти.

Кўпгина харидорлар билан ҳам суҳбатлашдик. Уларнинг фикр ва мулоҳазалари билан ўртоқлашдик.

— Мен Чилонзорда истиқомат қиламан, — дейди Абдулла Каримов, — Савдо маркази бизга яқин бўлгани учун, бу ерга тез-тез келиб турамиз. Айниқса, сотувчиларнинг ширинсуханлиги биз харидорларни доимо хушнуд қилади. Бу ерга кирган харидор истаган нарсани харид қилаолади.

Худди шундай фикрни харидорлардан Сайёра Эрназарова, Сергей Иванович Киселев, Қодир Алиевлардан ҳам эшитдик.

Қувончлиси шундаки, Савдо маркази ҳар йили йиллик планини муддатидан илгари бажаради. Квартал ва ойлик планлар доимо адо этилади. Бу ерда сотувчилар орасида савдо аълочилари, коммунистик меҳнат зарбдорлари кўплаб топилади.

...Эрталабдан бери атрофга иссиқлик пуркаётган қуёш ётоғи томон бош қўяётир. Лекин Савдо марказида харидорлар гавжум. Эшикдан кириб чиқаётган одамлар оқимининг чеки кўринмайди. Ниҳоят, шаҳарга сўлим оқшом чўкабошлайди. Бир тўда қизлар кўча бўйлаб одимлайди. Бу Савдо марказида ишловчи қизлар. Улардан бири тор кўчага бурилар экан, дугоналарига:

— Хайр, байрамни яхши кутиб олинглар, — дейди шўх жилмайиб.

— Хайр, дугонажон, байрамнинг кўнгилли ўтсин,— дейди қизлар бараварига.

Кўчани қизларнинг шўх кулгилари қоплайди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

ФАХРЛАНАМИЗ

Ҳар бир киши ўз касби, бажараётган иши билан ҳақли равишда фахрланади. Сотувчилик ҳам энг шарафли касблардан биридир.

Мен, бу соҳада ишлаётганимга саккиз йил бўлди. Биз, савдо ходимлари ҳар куни мингдан ортиқ турли характердаги кишилар билан муомалада бўламиз. Шунинг учун ҳам сотувчи хушмуомалалик билан харидорларнинг талаб ва истакларини қондириши, уларга маданий савдо хизмати кўрсатиши керак.

Аҳолига савдо хизмати кўрсатиш йўлида сидқидилдан меҳнат қилиб, кўпчиликнинг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлиш, биз учун катта бахтдир. «Элга хизмат — олий ҳиммат» деганларидек, биз ҳам ўз касбимиз билан чексиз фахрланамиз.

М. ТЎЛАГАНОВА,
«Болалар дунёси»нинг 2-пойафзал секцияси сотувчиси.

Орзу билан бошланган тонг

(ЛАВҲА)

Ҳа, у кунлар оғир ва машаққатли эди. Шундай кунларнинг бирида 14 яшар қизалоқ Маъмурахон фронтдаги акасидан хат олди. «Синглим, яхши юрибсанми! Ойим саломатмилар, укаларимчи! Кеча-кундуз ҳаёлим сизларда. Бутун-бутун тунларни бедор ўтказаяпман, қандай тирикчилик қилаётган экансизлар. Лекин нима қилай, бу оғирчилик биргина бизнинг бошимизда эмас-ку. Маъмурахон сингилгинам, энди сен катта бўлиб қолдинг. Ҳар қалай, бирор жойга ишга кирсанг ёмон бўлмасди. Ахир, оилада энг каттаси сенсан. Укаларингни боқиш, кийинтириш ҳозирча, сенинг зиммангда. Хафа бўлма, сингилжоним. Мана кўрасан, бу кунлар тезда ўтиб кетади. Ғалаба билан мен урушдан қайтганимдан сўнг, ҳеч нарса кўрмагандай бўлиб кетамиз. Ана ўшанда сени бир ўйнатаман ўзим. Далаларга олиб чиқаман. Лола сайрини яхши кўрасан-ку. Мендан ойимга, укаларимга салом айт. Сени қучоқлаб бағрига босиб қолувчи аканг».

Маъмурахон чидаб туролмади. Ҳўнг-ҳўнг йиғлаб, хатни юзларига, кўзларига суртди. Акасининг соғинганини ич-ичидан ҳис қилди. Хатни қайта ўқир экан, «оиланинг каттаси сенсан. Укаларингни боқиш, кийинтириш ҳозирча сенинг зиммангда», деган сўзларга кўзи тушди-ю, сергакланди. «Ҳа, ишга кираман. Эртагаёқ иш қидираман» хаёлидан ўтказди қиз.

Эрталаб завод ичкарисига кириб келган жажжигина қизни директор илиққина кутиб олди. Унинг мақсадини эшитгач, юзи тундлашди.

— Эҳ, лаънати уруш, — деди ўзича директор ва қизга юзланди, — қизим, аҳволингни кўриб турибман, лекин нима қилайлик, бизда сен боп иш йўқ. Ҳали жуда ёш экансан. Бор-ди-ю завод қошида очилган магазин мудирига шогирд қилиб қўйсам, ишлайсан-ми!

Қиз рози бўлди. Директор сўзининг устидан чиқди. Ўша кундан бошлаб, Маъмурахоннинг меҳнат фаолияти бошланди. Ўз касбига ихлос қўйди. Устозининг ҳар бир айтган сўзини бекаму кўст бажарди. Савдо ишини мукаммал эгаллади.

Маъмура опанинг босиб ўтган йўли ёш савдо ходимлари учун жуда ибратли. У сурункасига 30 йилдан бери савдо хизматида ишлаб келади. Опанинг ҳалол хизматларини тақдирлаб берилган Фахрий ёрлиқлар сон-саноқсиз. Маъмура опа савдо ходими аълочиси, Коммунистик меҳнат зарбдори. Опанинг шогирдлари жуда кўп. Уларни Ўзбекистоннинг деярли барча областларида учратиш мумкин. Айниқса, опа шу кунларда шогирдларидан кўплаб хат ва телеграммалар олаяпти. Улар устозларини кириб келаётган байрамлари билан табриклашаяпти.

Ҳозир Маъмура опа «Таштекстильшвейторг»га қарашли 7-магазинда кийим секцияси мудири бўлиб ишлайди. Бирон йил, бирон ой ва кун йўқки, унинг секцияси планини бажармаган бўлсин.

Магазин мудири Холтой Низомова Маъмура опа ҳақида гап кетганида, «тиниб тинчимас, заҳматкаш аёл», деб тилга олади унинг номини. Коллектив эса «бизнинг Маъмура опамиз» деб ғурур ва ифтихор билан гапиришади у ҳақда. М. Қобулов, М. Бурҳонова, М. Орифхўжаева, М. Тўхтаева, А. Шукурова каби сотувчилар Маъмура опадан жуда миннатдор. Чунки, уларнинг иш фаолияти опанинг меҳнати билан боғлиқ.

...Субҳидам шамоли кўча бўйлаб кетаётган жувоннинг сочларини тортқилайди, юзларини силаб-сийпайди. Бироқ жувон хаёл оғушидан бош кўтармайди. Ким билсин, балки у эртанги ташвиш ҳақида ўйлаётгандир. Харидорлар талабини қондириш йўлида фикр қилаётгандир. Бу жувон — Маъмура опа Икромова. Опанинг ҳар тонги ва кечи мана шундай бошланиб, шундай тугалланади. У доимо одамларни яхши кийинтириш ҳақида ўйлайди.

Қ. ИСҲОҚОВ.

*Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

ИККИ ХИЛ МАНЗАРА

СЕНТЯБРЬ ЯҚИН

Ҳамза районида 28 та мактаб бор. Ҳозир улардан 12 таси тўлиқ ремонтдан чиқарилди. Пухта ремонт қилишда мактаб ота-оналар коллективи ва оталиқ корхоналари катта роль ўйнади. Айниқса, 86 ва 226-мактаблар сифатли ремонт қилинди. Ремонт ишида 8-қурилиш бошқармаси, Чкалов номидаги авиация заводи, «Тошкентвино» заводи сингари оталиқ ташкилотлари катта ёрдам беришди. Уларнинг кучи билан «Шабада» типидаги бешта ўқувчилар ошхонаси қурилди.

— Биз ошхоналар трестига қарашли ремонт қурилиш бошқармасидан миннатдормиз, — дейди район халқ маорифи бўлими мудирининг ўринбосари Липнецкий, — бу ташкилот 215-мактаб қошида ғиштин ошхона қуриб берди. Қурилиш ишларига бошқарма бошлиғи Константин Максимович Дульцевнинг ўзи шахсан раҳбарлик қиляпти. Тайёрлов ва нон маҳсулотлари министрлигининг ремонтчилари ҳам мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда намунали ёрдам бермоқда.

Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ҳали мутлақо ремонтга киришмаган мактаблар ҳам йўқ эмас. Райондаги 219, 216-мактаблар шулар жумласидан. Ўз-ўзидан маълумки, ремонтга кечикиб кириш шошма-шошарликка олиб келади. Бу эса ўз навбатида сифатга салбий таъсир қилади. Бу масала мактаблар маъмурияти, қолаверса, район халқ маорифи бўлимининг диққат марказида бўлмоғи лозим.

ИШДА ЖАДАЛЛИК КЕРАК

Яқинда, шаҳар ижроқия комитети райондаги 68-мактаб қурилишини тезлатиш ва янги ўқув йилига объектни фойдаланишга топшириш ҳақида қарор қабул қилган эди. Ўшандан буён анча вақт ўтди. Хўш, бу объектда ишлар қандай бормоқда.

Мактаб қурилишида иш анча жонланиб кетди. У ерда бош пудратчи 3-трестнинг 30-қурилиш бошқармаси қурувчиларидан ташқари, монтажчи, қурилиш ва бошқа ташкилотларнинг мутахассислари иш олиб боришмоқда. Қурувчиларга Тошкент медицина, фармацевтика институтларининг студентлари ҳам ёрдам беришяпти. Ҳафтанинг ҳар жума куни бу ерда район партия комитетининг секретари ўртоқ Шчербаков раҳбарлигида оператив планерка ўтказилади.

Афсус билан айтиш керакки, қурилиш суръати ҳалиям паст. Иш асосан бир сменада олиб борилмоқда, иккинчи сменада эса, бош пудратчи ташкилотнинг 7—8 ишчиси қатнашади, холос. Учинчи смена тўғрисида гапиришнинг ҳожати ҳам йўқ.

Буюртмачи 1104 ўқувчига мўлжалланиб қурилаётган мактабга етарли жиҳозларининг 70 процентини келтириб қўйган. Намойиш столлари, доска, стул ва мебеллар қурувчиларга маҳтал бўлиб турибди. Эрта-индин парталар ҳам келтирилади. Аммо, уч корпуснинг сентябргача тайёр бўлиши гумон. Сабаби, ҳанузгача сантехниклар, сувоқчи ва бўёқчилар иш бошлашгани йўқ. Пардоз ишлари ҳам озмунча меҳнат талаб қилмайдими, ахир?!

Объектда қурувчилар учун шароит яратилмаганлиги ҳам ишга салбий таъсир қилмоқда. Улар овқатланиш, ҳатто сув ичиш учун анча йўл босиш, ошхонада навбат кутиб туришга мажбур бўлишмоқда. Агар мактаб сентябргача битмаса, қўшни мактабларда, ўтган ўқув йилидаги сингари уч сменада ўқишга тўғри келади.

Шундай экан, қурилиш бошқармасининг бошлиғи Дмитрий Николаевич Берозки, бош инженер Владимир Александрович Красильников, қурилиш участкасининг бошлиғи Герман Гортев ўртоқлар шаҳар ижроия комитетининг қарорига амал қилиб, ишни уч сменада ташкил этишлари лозим. Ўз навбатида, район умумий овқатланиш ходимлари ишчилар таъминотини яхшилашлари керак. Сентябрь яқин ўқувчилар кутиб қолмасин!

ОТАЛИҚ ТАШКИЛОТЛАРИ ЁРДАМИ

Бу йил пойтахтнинг Куйбишев районида ҳам 28 мактаб ремонтдан чиқиши лозим. Шимол-шарқ массивида яна бир янги мактаб ўқувчиларга ўз эшикларини очади. 1040 ўқувчи янги мактаб парталаридан жой олади. Ҳозирча 12 мактаб ремонтни тугатгани ҳақида рапорт берди. 18, 55, 71, 130-мактаблар шулар жумласидандир. Мактабларни ремонт қилишда оталиқ ташкилотлар баракали ёрдам беришмоқда.

— «Тошкенткабель» заводи 27- ва 113-мактабларни, экскаватор заводи 54-мактабни, «Облдорстрой» тресги 228 ва 148-мактабларни сифатли ремонт қилишда катта ёрдам беришди, — дейди район халқ маорифи бўлимининг мудири Ғиёс Салимович Абзалов,—бу корхоналар мактабларни ремонт қилишда ҳар йили яқиндан ёрдам беришади: шанбалик, якшанбаликлар ташкил қилиб, қурилиш материаллари билан таъминлашади.

Ўз-ўзидан маълумки, мактабларни ремонт қилишда иштирок этган кўпчилик кишиларнинг фарзандлари шу районда таълим олади. Шунинг учун ҳам, ўз фарзандлари тўғрисида ғамхўрлик қилишади.

Инспектор В. А. Михалкованинг айтишига кўра, ҳозир район мактабларида дарсликларнинг сотиш ва алмаштириш яхши йўлга қўйилган. Рус тилида таълим олувчи ўқувчилар учун 41 минг, ўзбек ўқувчилари учун 28 минг дарслик алмаштирилди. Бу йил 2, 3, 5, 8, ва 10-синфларнинг ўқувчилари ўзгартирилган янги дарсликларга эга бўлишади.

Ўтган ўқув йилида саккизинчи синф ўқувчилари учун адабиёт хрестоматияси янгилик бўлди. Бу йил кўпроқ бўлса деган умидимиз бор, дейишади ўқитувчилар. Педагогик практика шуни таъкидлайдики, бундай хрестоматиялар ўқувчиларнинг адабиётни ўзлаштиришларида катта ёрдам беради.

Бу ўқув йилида Куйбишев районида 30.000 ўқувчи, жумладан, биринчи синфларда 3.300 ўқувчи таълим олади. Мактабларда буларнинг ҳаммаси тўғрисида ғамхўрлик қилиш, янги ўқув йилини муносиб кутиб олиш лозим.

Биз пойтахтнинг икки райони ҳақида сўз юритдик. Бошқа районлардаги ўнлаб мактабларда янги ўқув йилига қандай тайёргарлик кетаётгани ҳисобга олинса, қурувчилар ва ремонтчилар олдида қанчалик улуғвор ишлар турганлиги ўз-ўзидан аён бўлади.

Ҳ. ҲАКИМОВ,
Т. АШРАФХОНОВ.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

Қишлоққа табиий газ келди

БУХОРО. Ғиждувон районидаги Энгельс номли ва Калинин номли колхозларнинг посёлкаларини газ билан таъминлашга киришилди. Магистрал газ қувурдан бу ерда махсус шох қувурлар ўтказилди. Посёлка ичидаги газ қувурлари колхозчиларнинг салкам 400 хонадонига арзон ёқилғи берай деб турибди. Ҳозир газ плиталари ўрнатилмоқда.

Райондаги уч совхоз ва саккиз колхоз Бухоро — Тошкент — Фрунзе — Олмаота магистрал газ қувуридан ёқилғи олмоқда. Свердлов район марказини ва Қизилтепа районидаги Бўстон посёлкасини газ билан таъминлаш ишлари ҳам ниҳоясига етказилмоқда. Бу ердаги икки мингдан ортиқ хонадон ҳозирнинг ўзидаёқ табиий газдан баҳраманд бўлмоқда. Яна икки минг хонадон суюлтирилган ёнилғи установкалари билан жиҳозлантирилди.

ТЕРАК БЎЙИ ЖЎХОРИЛАР

АНДИЖОН. Андижон область Пахтаобод районидаги Москва колхозида экилган маккажўхорилар бўйи икки ярим метрга етди. Ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг меҳнатчилари ҳозир суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 60 центнер кўк поя йиғиштириб олмоқдалар. Бу Ўзбекистондаги энг яхши кўрсаткичлардандир.

Колхоз правлениеси билан партия ташкилоти механизаторлар ишини аниқ соатлик график бўйича икки сменали қилиб ташкил этди. Бу эса 120 гектар ердаги маккажўхорини энг яхши муддатларда йиғиштириб олиш имконини беради.

Ҳозир далаларда моторлар шовқини тинмаётир. Комбайнлар ёнига кетма-кет келаётган аравали тракторлар ўрилган маккажўхорини пешма-пеш ташиб кетмоқда. Ҳандоқлар кўм-кўк маккажўхори пояси билан тўлмоқда. Колхозчилар бу йил 520 тонна, яъни бултургидан салкам икки баравар кўп силос бостиришга аҳд қилганлар

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

КУБА ЙЎЛЛАРИ

ГАВАНА. Куба ҳукумати замонавий транспорт йўллари шохобчасини вужудга келтириш вазифасини қўйди. Ишлаб чиқилган планларда темир йўлларни аввало бутун мамлакатни кесиб ўтиб, Гаванани Сантьяго-де-Куба билан туташтирадиган бош магистрални қуриш ва реконструкция қилишга алоҳида эътибор берилади. 860 километр узунликдаги бу йўлни реконструкция қилиш лойиҳасини ишлаб чиқишда совет мутахассислари қатнашдилар.

Белгиланган программани амалга ошириш натижасида Куба мамлакатнинг юк ташишга бўлган эҳтиёжларини қондира оладиган замонавий темир йўлга эга бўлиб қолади. План ходимларининг ҳисоб-китобларига қараганда, темир йўл магистралини беш йил ичида реконструкция қилишга бўладиган чиқимлар қисқа вақт ичида қопланиб кетади.

Кубада замонавий автомобиль магистраллари лойиҳалаш ва қуриш ишлари ҳам олиб борилмоқда. Бу ишда ҳам совет мутахассислари Куба инженерлари ва бинокорларига техника ёрдами берадилар.

(ТАСС).

ҲАРБИЙ СИЁСИЙ ИТТИФОҚНИ МУСТАҲКАМЛАМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар Мадрид билан ҳарбий-сиёсий иттифоқни мустаҳкамлашга уринмоқдалар. «Вашингтон пост» газетаси АҚШ вице-президенти Агнюнинг Испанияга қилган сафарига худди шундай деб баҳо бермоқда.

Маҳаллий обзорчиларнинг фикрича, Вашингтон Ўрта Денгизда ўзининг стратегик манфаатларини амалга оширишда Испанияни активроқ қатнаштиришмоқчи бўлади.

Агнюнинг Франко билан суҳбати худди шу масалага бағишланган эди, деб хабар беради матбуот. «Вашингтонда Испанияни энг муҳим географик пункт деб ҳисобламоқдалар»— деб ёзади «Нью-Йорк таймс» АҚШнинг олий мансабдор шахслари кейинги вақтларда Испанияга тез-тез келиб туришибди. АҚШ штаб бошлиқлари комитетининг раиси Т. Мурер яқинда Мадридга келиб Жанубий Алантикада ва Ўрта Денгизда Пентагон ҳамда Испания ҳарбий раҳбарларининг планларини «мувофиқлаштириш» билан шуғулланди. Мальтада НАТОнинг шу оролда қуролли кучлари бўлишига қарши чиқаётган лейбористлар ҳукумати ҳокимиятни ўз қўлига олганидан кейин Қўшма Штатлар учун Испаниянинг аҳамияти янада кучайиб кетди.

(ТАСС).

ЧИЛИДА ТИКЛАШ ИШЛАРИ

САНТЬЯГО. Чилининг марказий районларида 8 июлда бўлган кучли зилзила оқибатларини тугатиш соҳасида қизғин иш олиб борилмоқда. Бу районларда ҳаёт тездан нормал изга тушиб бормоқда. Корхоналарнинг кўпчилиги ишлай бошлади, магазинлар очилди, транспорт нормал ишлаб турибди. Аммо тиклаш ишларига раҳбарлик қилаётган ҳарбий маъмурларнинг фикрича, табиий офат оқибатларини тугатиш учун камида икки ой вақт керак.

Зарар кўрган районлар мамлакатнинг бошқа вилоятларидан ва чет эллардан ёрдам олмоқда. Ҳукумат вакиллари ва меҳнаткашларнинг оммавий ташкилотлари муҳтожларга озиқ-овқат, иссиқ кийимлар тақсимлаб бермоқдалар, давлат органлари шикастланган ва вайрон бўлган уй-жойларни ремонт қилиш ҳамда тиклаш учун қарз бериб турибдилар. Бир қанча жойларда вайроналар тозаланганидан кейин янги уй-жойлар қуришга киришилди. Соғлиқни сақлаш органларининг ходимлари кўнгиллиларнинг (булар орасида медик-студентлар кўп) актив иштироки билан эҳтимол тутилган юқумли касалликларнинг олдини олиш учун ҳаммани эмламоқдалар.

(ТАСС).

ПОРТУГАЛИЯ. Лисабоннинг ишчилар кварталида ўн минглаб кишилар қашшоқликда яшашмоқда.

СУРАТДА: ишчилар кварталининг марказида.

Ю. КОРНИЛОВ фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

НАТОнинг «кичик уруши»

БОНН. НАТОнинг Германия Федератив Республика территориясидаги қуролли кучлари «Дойче фолькс-дайтунг» газетасининг таъбири билан айтганда, чинакам «кичик уруш» олиб бормоқда. Бу «уруш» жараёнида келиб чиқаётган жуда кўп можароларда НАТО машқлари ва манёврлари ўтказилаётган районларнинг аҳолиси қурбон бўлмоқда.

Газетанинг ана шундай можаролар тўғрисидаги хабарида айтилишича, Фольксвардинген деҳқонларидан Генрих Фрюхтинихт ўз пайкалига Англиянинг олти танки бостириб киришига халақит беришга уринганида оғир яраланди. Шу пайт танклардан бири уни туртиб йиқитиб, оёғини мажақлаб кетди.

Шу район деҳқонлари НАТО қўшинлари ўтказадиган машқларга ҳамда шу машқлар натижасида экинзорлар ва дарахтзорларга катта зарар етказилаётганлигига қарши неча марталаб норозилик билдирган эдилар. Газетанинг ёзишича, танкчилар бунинг учун деҳқонлардан шу тариқа ўч олмоқдалар.

(ТАСС).

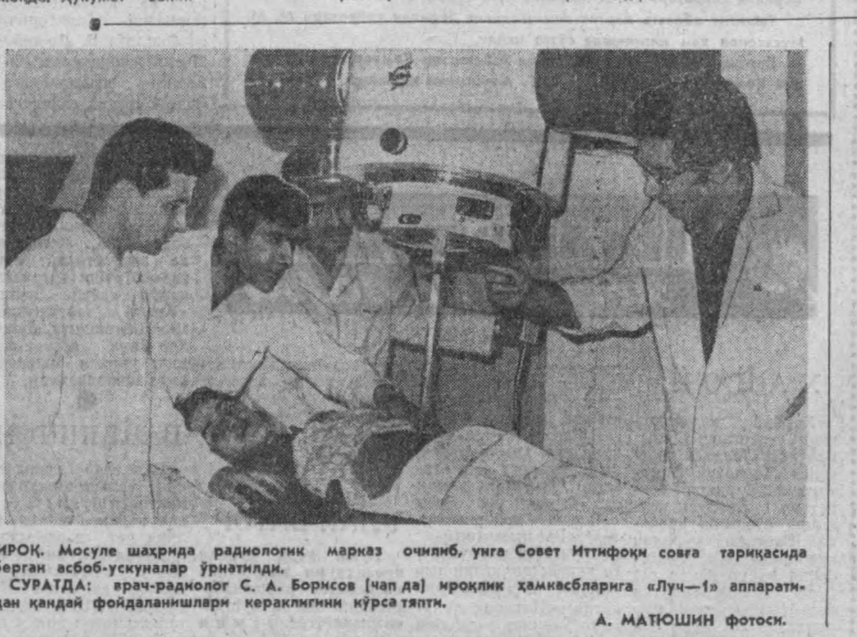

ИРОҚ. Мосуле шаҳрида радиологик марказ очилиб, унга Совет Иттифоқи совға тариқасида берган асбоб-ускуналар ўрнатилди.

СУРАТДА: врач-радиолог С. А. Борисов (чапда) ироқлик ҳамкасбларига «Луч—1» аппаратидан қандай фойдаланишлари кераклигини кўрсатяпти.

А. МАТЮШИН фотоси.

Сваран Сингхнинг айтганлари

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ташқи ишлар министри Сваран Сингх мамлакат парламентининг юқори палатасида сўзлаб «Америкадан Покистонга қурол келтириш тўхтамаётганлиги Ҳиндистон ярим оролида тинчлик ва стабиллик сақланишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин»,— деди.

АҚШнинг Покистонга ҳарбий ёрдам бериш масаласидаги сиёсати ўзгаргани йўқ, деб таъкидлади министр.

«Шу нарса кишини ҳайратга соладики,— деди Сваран Сингх,— бизнинг вазмин бўлиб иш тутишимизни тавсия этган АҚШ ҳукуматининг ўзи Ҳиндистон ярим оролидаги аҳволни кескинлаштирувчи қадамлар қўймоқда».

(ТАСС).

НЕКРАСОВ ТУРКИСТОНГА ҚАНДАЙ КЕЛИБ ҚОЛГАН?

«Мен шунга аминман: унинг шоншуҳрати абадийдир, Россиянинг унга меҳр-муҳаббати ҳам абадий бўлади...» Жон бераётган Николай Алексеевич Некрасовга революционернинг охирги саломномаси бўлиб қоладиган бу хат, Н. Г. Чернишевскийнинг ана шу сўзлар билан бошланган мактуби олис Сибирдан Петербургга ҳали келиб етмаган бўлса, иккинчи бир олис ўлкада кимнингдир номаълум қўли шоирнинг китобларини Биринчи Тошкент кутубхонасининг токчаларига терарди. 41-фонд номери остига шундай деб ёзиб қўйилган: «Н. Некрасов шеърлари. Тўрт қисм. 1869». Унинг ёнгинасида «Петербург физиологияси» деган тўплам турибди. Н. А. Некрасовнинг «Петербург бурчаклари» очеркини ва «Чиновник» шеърини ўз саҳифаларида босиб чиқарганлиги учун цензура ана шу «Петербург физиологияси» тўпламини тақиқлаган эди. Кутубхонада дастлаб сотиб олинган китоблар қаторида машҳур «Сўнгги қўшиқлар» ҳам борки, эндиликда бу китоб энг нодир китоблардан бири бўлиб қолди. Бу китоблар А. И. Герценнинг «Ким айбдор?» деган романи билан айни бир маҳалда токчага қўйилганлиги тасодиф бир ҳол эмас эди.

Некрасов Туркистонга шу тариқа келиб қолди. Ўрта Осиёда энг йирик китоб ҳазинаси — эндиликда Алишер Навоий номли Ўзбекистон Давлат халқ кутубхонасида Некрасов бўлими шундай тузила бошланди.

Кутубхона ходимлари ҳозир «Современник» («Замондош») журналининг барча сонларини тўплашди. Улуғ рус шоири бу журналга муҳаррирлик қилган. Кутубхона ходимлари вақт ўтиши натижасида сарғайиб эскириб кетган саҳифаларни қидириб топишди. Бу «халқ қайғусининг куйчиси» бўлган шоирнинг шеърлари Россиянинг марказида ҳам, унинг энг олис чекка жойларида ҳам оддий инсонга азиз ва тушунарли бўлганлигидан далолат беради. «Русский Туркестан» газетасининг мана бу сонларини кўринг. Некрасовнинг «Сўз каму ғам кўп» ва «Ўлиш ҳам оғир. ўлим ҳам яхши» деган қанотли сўзлари туркистонлик оддий хат ташувчи Васильевнинг аламли ҳаёти ва бевақт вафоти тўғрисида ҳикоя қилган мақолаларнинг сарлавҳаси ва эпиграфи бўлиб қолди. Хат ташувчи Васильевнинг тул қолган хотини ва тўртта гўдаги учун қашшоқликдан қутилишнинг бирданбир йўли тиланчилик қилиш қолган эди.

Ана шу «Русский Туркестан» газетаси 1902—1903 йиллардаги бир қанча сонларида «Некрасов хотираси» деган мақолани босиб чиқарди. Кутубхона ходими Е. К. Киткович мақола остига қўйилган имзо билан қизиқиб қолди. Мақола остига эса биттагина «Т» ҳарфи қўйилган бўлиб, бу ҳарф замирида Некрасов поэзиясига революцион нуқтаи назардан баҳо берган ва Некрасов поэзиясининг гражданлик моҳиятини бир неча марта қайд қилиб ўтган муаллиф яшириниб ётарди. Узоқ вақт давом этган қидириш муваффақият билан тугади. Сирли «Т» ҳарфи Борис Петрович Тризна бўлиб чиқди. У чор ҳукумати томонидан Туркистонга сургун қилинган революцион кайфиятдаги олим эди.

Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг 1921 йилдаги «Известия» газетасида Н. К. Крупскаянинг тошкентлик журналист томонидан Москвада ёзиб олинган нутқи босилган. «Н. А. Некрасов туғилганига 100 йил тўлган кунда,— дейилади газета саҳифасида,— биз унинг эзгу ниятлари: «Волга узра, Ока узра, Кама узра қўшиғимни эшитгим келар» деган сўзларининг рўёбга чиқиши тўғрисида ғамхўрлик қилишимиз керак. Очарчилик йилларида, турли офатлар йилларида ҳашаматли тантаналар қилиш шоир хотирасини ҳақорат қилиш бўларди... лекин бир қанча мактабларни, қироатхоналарни, кутубхоналарни, халқ уйларини ва деҳқон уйларини Некрасов номи билан атамоқ керак. У яшагандан буён орада учта революция бўлиб ўтган бўлса ҳам, бу революционерлар кўҳна тартибларни тагтомири билан қуритган бўлса ҳам Некрасов бизнинг шоиримиз».

Н. К. Крупскаянинг бу сўзлари янги маъно касб этди. Ҳозирги кунда Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларидаги ўнлаб мактаблар, ўқиш хоналари, кўчалар Некрасов номи билан аталган. Шоирнинг шеърлари ва сўзлари мўйсафид Амударё узра ҳам янграмоқда.

Ф. ФРОЛОВА,
[ЎзТАГ мухбири].

ХУДДИ ШУНДАЙ

(ИНТЕРМЕДИЯ)

Терговчи Умар Алиев давогар билан суҳбатлашиб ўтирипти.

АЛИЕВ — Демак, Қовунчи кўчада турадиган Турғун Комилов сиз, тўғрими?

КОМИЛОВ — Худди шундай.

АЛИЕВ— Унда, уйингизга ўғри тушгани ҳам тўғри экан-да?

КОМИЛОВ — Худди шу... шуниси тўғри эмас.

АЛИЕВ — (Истеҳзо билан) Қизиқ. Уйимга ўғри тушиб, бор-йўғимни шилиб кетди деб милицияга арз қилган сиз эмасмиди?

КОМИЛОВ— Худди шундай, ўзим. Аммо... тўғрисини айтсам, ҳалиги шошганда лаббай топилмас, дегандай... ўйламай ғалва қилган эканман, ука, узр.

АЛИЕВ — Демак, уйингизни ўғри урагани ёлғонми?

КОМИЛОВ— Худди шундай.

АЛИЕВ (ҳайрон) — Тушунолмай қолдим,ўртоқ Комилов, ўзингиз туппа-тузук одам, магазин мудири бўлиб туриб, бу қанақаси? Нимани яширмоқчисиз? Ахир, уйингизга тушганига ўғрининг ўзи иқрор-ку.

КОМИЛОВ (чўчиб)— Ўктам-а? Йўғ-е! (Иложсиз илжайиб) Ҳа, айтгандай, менга аччиқ қилиб шундай дегандир. Э, асло ишонманг унга. тушган эмас, кирган, холос.

АЛИЕВ — Шунақами?

КОМИЛОВ — Худди шундай, ён қўшним, ўз укамдек-да.

АЛИЕВ — Қандоқ кирган. девор ошибми, қулфни бузибми ёки кечқурун очиқ қолган эшикдан...

КОМИЛОВ — Худди шундай. У, гоҳо мени бир кўргиси келиб. шунақа, вақт-бевақт кириб юради. Кеча ҳам кайф билан шундай қилган.

АЛИЕВ — (трубкани кўтариб; телефон қилиб) Омоновни киритинг. (Эшикдан бир йигит кириб, Комиловга хўмрайиб қараб ўтиради). Мана шу йигитми?

КОМИЛОВ — Худди шундай. (Ўктамга) Омонмисан, иним Ўктамжон? (Ўктам индамайди).

АЛИЕВ — Демак, Омонов уйингизга кечаси, очиқ қолган эшикдан кирган, тўғрими?

КОМИЛОВ (Ўктамга қараб олиб)— Худди шундай.

АЛИЕВ — Ҳали мастлик билан кирган, дедингизми?

КОМИЛОВ — Худди шундай. ҳалиги... чамамда кайфи бордек эди.

ЎКТАМ — Ёлғон! Бу киши мени кўрганлари йўқ.

АЛИЕВ —Демак, кечаси Комиловнинг уйига кирганингиз рост. Энди айтинг-чи, ҳеч нарса олмадингизми?

ЎКТАМ — Олдим.

КОМИЛОВ (шошилиб)—Худди шундай, аммо олган буюми айтишга ҳам арзимайдиган, эски-туски...

ЎКТАМ — Алдаманг! (Алиевга) Менга бир жуфт калош керак эди. Магазинга бориб илтимос қилсам, ҳаммаси сотилиб кетди, деб тураверди Турғун акам. Кечқурун, томда антенна тузатиб турсам. укалари бир корзинка буюмни инқиллаб кўтариб келди. Опоқим уйдан чиқиб корзинкани бўшатдилар, ҳаммаси калош экан. Калошларни бир қопга солиб, ошхонага олиб кириб қўйишди. Шундан кейин, аламзадалик билан озроқ ичибман-у девор ошиб ҳовлиларига тушиб, ўша қопни олиб чиқибман.

КОМИЛОВ (шанғиллаб)— Туҳмат! Ғирт ёлғон!

АЛИЕВ (унинг сўзини бўлиб, захарханда билан) — Қойилман-е! Нега ўғрини ҳимоя қилиб қолдингиз, десам, бу ёқда гап бор экан-да. Тушунарли. Сиз магазиндан ўмариб келган экансиз, бу...ўғрини қароқчи урипти-да, тўғрими?

КОМИЛОВ —Худди шун... (бирдан эсини йиғиб олиб) Йўқ, йўқ, шундай эмас.

Аббос МУҲИДДИН.

«Нурга чўмган Тошкент»

Р. Синев фотоэтюди.

Эмиль КРОТКИЙ.

УЧҚУР ФИКРЛАР

⊙ У трамвайда (сквозняк) елгизакдан жуда қўрқар, очиқ ойна яқинидаги ўринни аёл кишига жон деб бўшатарди.

⊙ Серсув романда жумлалар — икки томчи сувдай бир-бирига ўхшаб кетарди.

⊙ Пьеса ва залда бўш жойлар кўп эди.

⊙ Жувон унинг учун сочини олти ойлик бўяттирди, йигит эса бир ойдан сўнг ташлаб кетди.

⊙ Ўтмишнинг шуниси даҳшатлики, у келажагимизни ўғирлайди.

⊙ Ҳаётдан орқада қолмаслик учун у барча таъзияларга ҳозир эди.

⊙ Чўчқани ҳам столга йўлатишади... фақат қовурма ҳолида.

Русчадан Ваҳоб РАҲМОНОВ таржимаси.

РАССОМ ТАБАССУМИ

Қўзбойлағич ўйини.

Келиннинг сепи — академик дадаси

Ҳайвонот боғида:

Бола: — Ада, анови нима?

Ота: — Вой, эшшакво-э, шуниям билмайсанми?..

— Хотинимдан, бола-чақамдан, обрўйимдан айириб, ўзинг «вафодор» бўлиб қолдингми, ароқжон?!

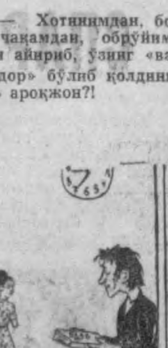

Қиз: — Шу китобни ўқиб келинг, кейин учрашамиз.

Йигит: — Во, культурний қиз экан-а.

А. Ҳолиқов ва Е. Одилов расмлари.

● *Билиб қўйган яхши*

Қайси совун яхши

Магазин пештахтасидаги совунлар турли-туман чиройли қоғозларга ўралган. Улардан қай бирини танлаш афзал?

Москвадаги «Свобода» фабрикасида ишлаб чиқарилган «Экстра» совуни хушбўй ҳидга эга бўлиб, яхши кўпиради. Унинг таркибида кокс мойи ва юқори сифатли ёғлар бор. Яқинда «Экстра»га сифат белгиси берилди.

Юз ювишга совун танлашдан олдин юз терингизнинг қуруқ ёки ёғлиқлигини ҳисобга олинг. Ёғлиқ ва нормал юзга барча совунларни ишлатиш мумкин. Қуруқ юзга эса «Русский лес», «Косметическое», «Любимое» совунларидан фойдаланинг.

Ҳамма — уй бекалари, ошхона, касалхона, шифохона ишчилари «Гигиена» совунини ишлатишлари яхши натижа беради. Бу совун таркибида дизентерия таёқчаси уруғини қуритувчи, антисептик кучли таъсирга эга бўлган гексахлорофен бор. Агар оёқ терласа, шу совун билан ювиш яхши натижа беради.

«Российское» совуни ошхона учун мўлжалланиб тайёрланган. Унинг ҳиди йўқ. Шунинг учун, у билан идиш-товоқларни ювиш мумкин.

СУҚРОТ ҲАКИМ НАСИҲАТЛАРИ

Чин севги ҳеч қачон ўлмайди, одам ўлсагина, ўлиши мумкин.

* * *

Уч нарса озғинлик ва заифликнинг сабабчисидир: эрталаб сув ва шароб ичиш, тунда тунги кийим билан ётмаслик, баланд овоз билан кўп гапириш.

* * *

Дард тўрт нарса билан йўқолади: меъдадаги фасод қайт билан, бадандаги фасод сурги билан, теридаги фасод терлаш билан. томирдаги фасод қон олдириш билан.

* * *

Тўрт нарса кўз нурини камайтиради: шўр овқат, бошдан қайноқ сув қуйиш, қуёшга тикилиш, душман юзини кўриш.

ЭНГ ҚИСҚА ШЕЪРЛАР

ИНСОН ДЕЙДИ

Илон заҳридан-ку яратдим дори,
Ўз заҳримга ўзим гоҳ топмам чора.

ЁЗ

Ёзнинг қозонида қайнар тўкинлик,
Бундан буёғига яшаш текиндек.

ТЕНГДОШЛАР НОМИДАН

Ленинни кўрмадик, у кўрди бизни,
Шахсан силаб кетди пешонамизни.

ҚАЛАМПИР

Қалампир аччиғи қайдан!— Уруғдан,
Тупроқ холис турар йўлу йўриғдан.

ТАНДИР НОНИ

Тупроқ ҳиди, ер ҳиди ором жонимга,
Таом зотин тенг кўрмайман тандир нонига.

НАСИҲАТ

Насиҳатим шуки, сенга, қилма насиҳат.
Ундан кўра жангда теккан ўқ изни кўрсат.

ҚЎШИҚ

Шеър — қўшиқ бўлмаслиги мумкиндир гоҳо.
Қўшиқ-чи! Шеър бўлмоғи шартдир доимо.

ҚОҒОЗ

Қоғоз гумонпи ёр каби боқармиш титраб:
Бугун қалам менга айтаркан не гап!

КЕПАК

Изланиш ненидир топиш демакдир,
Минг ағдар, минг тонна кепак—кепакдир.

ОТАМНИ ЭСЛАБ

Ўн уч йилки йўқсиз, ўн учда ўғлим.
Ўғлим билан ўсар қувончим, ғамим.

Юсуф ШОМАНСУР.

ҲИКМАТЛАР

Ҳар қандай камёб нарсани ҳам инсон қадри-қиммати билан таққослаб бўлмайди.

* * *

Шамол бўронни қўзғайди, сўз тумонатни.

* * *

Яхшилик яхшиликка оқ йўл тилайди.

* * *

Инсоннинг шаклланиши биринчи сўздан бошланади.

* * *

Ит тил тегизгани билан дарё суви ҳаром бўлиб қолмайди.

* * *

Талабчанлик — масъулиятсизликнинг илдизига болта урадиган ноёб қурол.

* * *

Инсон ҳамиша севгига муҳтож.

Тўпловчи Шуҳрат ҲИДОЯТОВ.

Қўшиқ куйлагандек фонтан шовиллар,
Осмонда гулхандек офтоб ловиллар.
Зарҳал нур қўйнида яшнайди олам,
Иссиқдан энтикар ҳар қандай одам.
Марварид томчилар сочади фонтан,
Қуёш нурларида тобланади тан,
Яйрашиб чўмилар эрка болалар,
Юзлари қип-қизил, мисли лолалар.

Р. Синев фотоэтюди.

● ХАНДАЛАР

Футболда

Кўп бақиравергандан овози бўғилиб қолган ишқибоз қўшнисига деди:

— Жаранглаган овозим бор эди, йўқотиб қўйдим-да, қўшни.

Қўшниси жавоб берди:

— Хафа бўлманг, дўстим. овозингизнинг ҳаммаси менинг чап қулоғимда турибди.

Сузишни билмайман-ку

Отаси ўғлига деди:

— Петя, менга қара, бифштекс еганим учун ҳўкиздай бақувватман.

Ўғли жавоб берди:

— Ёлғон гапираяпсиз, мана мен ҳамиша балиқ ейман, лекин ҳали ҳам сузишни билмайман-ку.

Қайси ойда

— Қайси ойда хотинлар кам гапиришади?

— Февраль ойида.

— Нега сен бунақа деб ўйлайсан?

— Чунки, февраль ойи бошқа ойларга қараганда қисқа-да.

Тўпловчи М. Маматов.

● *Боланинг тили ширин*

ЗОЯ СЕРГЕЕВНА

— Сенинг ойинг қаерда ишлайдилар?

— Болалар боғчасида.

— Ким бўлиб ишлайдилар?

— Зоя Сергеевна бўлиб.

БОЛА БЎЛИБ...

Эрталаб ҳамма ишга отланди. Кичик Оля эса:

— Мен ҳам ишга кетяпман, — деди.

— Сен қаерда ишлайсан?

— Болалар боғчасида.

— Ким бўлиб ишлайсан?

— Бола бўлиб ишлайман.

Русчадан. Н. ҚАДАМБОЕВА таржимаси.

ОЙМЎМА

Терак учида ойни кўрган жажжи Ҳалима ойисига деди:

— Ойи, ойи, қаранг, кечаги учиб кетган шарим теракка илиниб қолибди, олиб беринг.

А. ЗОҲИДОВ.

ҲОСИЛДОРЛИК ОРТАДИ

ТАЛЛИН. Эстония ва Болгария Фанлар академияларининг олимлари ёнувчи сланецлардан ўсимлик ўсиш стимуляторларини олиш ва тадқиқ этишда ҳамкорлик қилишга келишиб олдилар. Бу ишда қардош мамлакатлардаги бешта илмий муассасаларнинг химиклари, генетиклари ,геологлари ва физиологлари қатнашмоқдалар.

Болтиқ бўйи сланецларининг базасида олинган ўсиш стимулятори ўша ерда, шунингдек, Болқонда ҳам самарали бўлиб чиқди. Уруғлик ва экинга ишлов беришда шу стимулятордан фойдаланилса ҳосилни анчагина кўпайтиради. Эстониялик химиклар Болгария сланецларининг дастлабки намуналарини ўзлари ишлаб чиққан усул билан ўстирувчи моддага айлантирдилар.

«Тоғлар қучоғига отланди»

М. Нуриддинов фотоэтюди.

● *«Тошкент оқшоми» ҳажв дафтаридан*

ТОЙЛОҚ ЭМИШ

Улғайиб ўсди «терак»дай, барибир «тайлоқ» эмиш,
Ҳаммага «айрон суюқ» лек ўзича «қаймоқ» эмиш.
Ота-она эркалаб:— «Арзандамиз,—дерлар,—ювош»,
Бемеҳр ҳам бераҳм, афсус, заранг «қайроқ» эмиш.
Сочларин пахмоқ қилиб, ҳар соддани аҳмоқ қилиб.
Эртадан то кечгача «хориж» тили «сайроқ» эмиш.
Ресторан, улфатчиликдан, бир нафас узмас оёқ,
Отанинг берган пули наздимда мўмайроқ эмиш.
Тегмаганга тош отар, нафрат-ғазаблар уйғотар,
Феъли-атвори бузуқ, қони чунон «қайноқ» эмиш.
Эй, Муҳаммад, «Ит ҳурар, карвон ўтар!»—деб турма жим,
Чунки ахлоқу адаб эл ичра ол байроқ эмиш.

Муҳаммаджон НИЕЗМУРОДОВ.

МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

⊙ Агар ёз кунлари синтетик матодан тайёрланган кўйлак киядиган бўлсангиз, уни ҳар куни ювишга одатланинг.

⊙ Спорт шиппаклари (кедри)ни мунтазам кийиш ярамайди. Бундай пойафзални икки-уч соатдан сўнг ечиб қўйинг. Акс ҳолда, оёқ терлайди ва турли юқумли касалликлар келиб чиқиши мумкин.

Жалол ИКРОМИЙ

Бухоронинг ўн икки дарвозаси

Атоқли тожик ёзувчиси Жалол Икромийнинг ушбу романини Ғафур Ғулом номидаги санъат ва адабиёт нашриёти нашр этмоқда. Мазкур асарда Бухоро халқ революциясининг ғалабаси, инқилобнинг дастлабки йилларидаги воқеалар, коммунистик партия раҳбарлиги остида Бухорода Совет хокимиятини мустаҳкамлаш учун меҳнаткашларининг олиб борган курашлари тасвирланади.

Сиз ана шу романдан парча ўқийсиз. Асарни Васфий таржима қилган.

КЕЧҚУРУН клубнинг мажлислар зали хотин-қизлар билан лиқ тўлган эди. Ҳовли юзида, деразалар олдида ҳам аёллар тўпланишганди, кўзойнакли бир аёлнинг минбардан туриб айтаётган гапларини тингларди. Бугунги мажлис мавзуи Октябрь байрами ва хотин-қизлар озодлиги эди. Нотиқ Шарқ хотин-қизлари ҳаётини яхши билганлиги туфайли ўз докладини уларнинг орзу-истакларига мослаб тузган эди, шунинг учун ҳамма чурқ этмай эшитарди.

— ...Гап фақат паранжи ва юзни бекитиш устида эмас...— дерди у. — паранжи-чачвон ва хотин-қизларнинг эркаклардан қочиши ишнинг бир томони, холос. Бу Шарқ хотин-қизларининг ташқи асорати ва кўзга кўринарлигидир. Шарқ хотин-қизлари барча инсоний ҳуқуқлардан маҳрум эдилар, ҳаётда таянчлари, суянчиқлари йўқ эди, Ҳаётнинг асоси иқтисоддир. Истибдод даврида хотин-қизлар иқтисодий асосларга молик эмасдилар. Шу боисдан улар эрларига муте қарам эдилар. Асрлар давомида шундай бир ақида хукм сўриб келдики гўё агар эр бир бурда нон бермаса, хотин очликдан ўлади! Афсуски, бу тегирпуч ақидага аёлларнинг ўзлари ҳам ишонардилар. Шўро ҳукумати, Октябрь инқилоби ана шу ақидага барҳам берди. Тенгсизлик ва ҳуқуқсизлик илдизига болта урди, хотин-қизларга озодлик йўлини кўрсатиб, Шарқнинг эзилган хотин-қизлари, сиз эркаклар билан тенг ҳуқуққа эгасиз, ўзингизнинг бир бурда нонингизни ҳалол меҳнатингиз билан топиб ея оласиз!— деди.— Бунинг учун барча шароит муҳайё!

Инқилобий Бухоронинг аёллари, бу қадимий, шаҳарнинг мазлумалари ҳам озод ва эркаклар билан тенг ҳуқуққа эгадирлар. Бухоро ҳукумати турли артеллар, корхоналар, ипакчилик, тикувчилик фабрикалари ва бошқа муассасалар очган, яна очади. Мактаблар, курслар ва ҳунар мактабларининг эшиклари хотин-қизлар учун кенг очиқ, марҳамат, ўқинг, ҳунар ўрганинг, саводли бўлинг ва ўз тақдирингизга ўзингиз хўжайин бўлинг!

Доклад тамом бўлгандан кейин бир келинчак савол берди:

— Мен қандай қилиб паранжисиз кўчага чиқай, аввало эрим кўрса уриб ўлдиради, қолаверса маҳалла аҳли, шаҳар халқи — ҳаммаси башарамга туфлайди, лаънат ўқийди, кўчада юришга қўймайди!

— Эркаклар у ёқда турсин, — деди биров,— аёлларнинг ўзлари ҳам уриб ўлдиришади!

— Бу гап ҳам рост! — деди Фируза. — Аёлларнинг паранжи ташлаши ҳам, уларнинг ҳақиқий озодликка чиқиши ҳам осон иш эмас! Мен ишонаманки, Шўро ҳукумати бу ишни ҳам ўйлаб чиқар? Агар шу бугун биз озод бўлдик, деб очиқдан-очиқ паранжисиз чиқсақ, қон тўкилиши турган гап, албатта! Шунинг учун аввало ўқиш, саводли бўлиш лозим бўлса керак?

Коммунистик партия Марказий Комитетидан келган кўзойнакли докладчи —татар хотин жавоб учун ўрнидан турди:

— Мен сизларга айтдим-ку,— деди у, —гап фақат паранжи устида эмас. Шундай пайт келадики, музейга қўйиш учун паранжи ахтаришади-ю, аммо бирон уйдан унинг ном-нишонини топиша олмайди. Албатта, албатта шундай кун келади, яқин қолди! Гап иқтисодий пойдевор устида. Гап нодонлик, жаҳолат ва саводсизликни тугатишда, хурофот ва эскилик қолдиқларига барҳам беришда.

Қисқаси мажлис ўша куни то қош қорайгунча давом этди, кейин Фируза ҳозир ҳамма йиғилганларга ва меҳмонларга зиёфат берилади, ундан кейин Туркистон ва Фарғонадан келган машҳур артистлар, санъаткорлар ўз ҳунарларини намойиш этадилар деб эълон қилди... Ҳамма хурсандлик билан чапак чалиб ўрнидан қўзғалди.

Ҳамроҳхон гул-гул очилди. Чунки энди ғами йўқ эди. Йиллар бўйи орзу қилгани шу ерда, клубда муҳайё эди. Озодлик, дўстлик, ўқиш ва ҳунар ўрганиш... Бунинг устига Анбар хола унинг онасини ҳам олиб келган эди, бу нур устига аъло нур бўлди. Анбар хола билан кампир ҳовли дарвозасини ичкаридан занжирлаб, қулфлаб, ҳамма ёқни тахт тиндириб келди. Энди на Бухоро амири на унинг саркардалари, на Ҳожи Ҳасанбек, на бошқа беклар ва ҳожилар унга қўл теккиза оларди. У янги ҳукумат паноҳида, Шўролар ҳокимияти паноҳида. Хотин-қизлар клубини эса Шўро ҳукумати қўриқлайди, бу озодлик қалъасига рахна соладиган кимса дунёда йўқ...

Йиғлайвериб кўзларида нам қолмаган шўрлик она ҳам бу кун хурсанд эди. У қизининг ўйнаб-кулиб, ёзилиб юрганини кўриб, қувончдан терисига сиғмас, Фируза, Анбар хола ва она Шўро ҳукумати ҳақига дуо қилар эди.

Зиёфат учун ҳовли саҳнига бошдан-оёқ гиламлар, кўрпачалар солиниб, ёстиқлар қўйилганди, дастурхон ёзилиб, чойлар дамланган эди. Супа устида бир устундан иккинчи устунга парда тортилиб, орқасида артистлар тайёрлик кўришарди. У ердан аҳён-аҳёнда чилдирма овози ва ғижжакнинг ғийт-ғийти қулоққа чалинарди. Ҳамма жой-жойига ўтириб, активлар енг шимариб, патнисларда ширинликлар, тагликаларда кабобларни ташиб бўлганларидан кейин парда орқасидан музика овози янгради. Тор, ғижжак, най ва танбур нола чекарди. Чилдирма жўр бўларди, шўх куй эса хотин-қизлар руҳини кўтариб, ҳовлига аллақандай шодлик, файз бахш этарди.

— Бай-бай, мунча ёқимли чалишади-я- — деди Анбар хола Ҳамроҳхонга қараб. — Умримда бундай най, ғижжак, тору танбурларнинг бир-бирига жўр бўлишини эшитмаган эдим. Бир қаранг, Ойим, Оймуллои Танбур ҳузур қилиб бош қимирлатяптилар. Худо ҳақи, соз у наво киши руҳини енгиллаштириб, кишига далда беради, ғам-аламлардан йироқ қилади...

— Ёқимли куй илонни инидан чиқарар экан! — деб қўйди Ҳамроҳхоннинг онаси.

— Ҳа, тўғри! — деди Ҳамроҳхон. — Куй юракка таъсир этади, юракка!

Илгари Бухорода жўр қилиб чалишлар бўларди. Масалан, танбур билан ғижжак ёки най билан сурнай... лекин бунақа эмасди. Бир неча хил созни бир-бирига мослаб, жўр қилиб чалиш кўрилмаган воқеа. Айниқса бунақа базмларда хотин-қизлар ҳеч ҳузур қилолмасдилар, ҳатто овозини узоқдан ҳам эшитмасдилар. Аммо ҳозир хотин-қизларга, уларнинг шарафига атайин базм берилганидан аёлларнинг бошлари кўкка етган эди. Уларнинг кўзларида шодлик учқунлари барқ урарди, лабларида табассум... Ниҳоят музика садолари тинди. Энди нима бўларкин деб ҳамма кутиб турарди. Шу пайт Фируза парда олдига, супага чиқиб, аввал нафасини ростлаб, олди-ю, йиғилганларни кўздан кечирди, кейин жарангли овозда гап бошлади:

— Азиз меҳмонлар, меҳрибон опа-сингиллар, сизларни байрамингиз билан яна бир марта табриклайман. Ҳозир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий раҳбарлигидаги артистлар, созандалар ва ашулачилар — санъаткорлар группаси сизларга томоша кўрсатади...

Хотин-қизлар орасида пичир-шувур бошланди:

— Ие, эркак экан-ку?

— Ҳали ўртадан парда кўтарилади денг?

— Ҳайр, чалғучилар юзингизни кўрса, яна яхшироқ бўлади, оҳанглари ёқимли бўлади...

Фируза бу пичир-пичирларнинг маъносини дарров пайқади.

— Шуни айтиш керакки.—деди у, — саҳнага эркаклар чиқишмайди! Икки-уч созанда эркак бор, улар етти қават парда орқасида бўлишади, кўзлари сизларга тушмайди, ҳа, хотиржам бўлинглар! Саҳнада бизлардан олдинроқ озод бўлишган фарғоналик қизлар чиқишиб, рақс тушади, ашула айтишади. Иннайкейин, агар сизларнинг орангизда ҳам хоҳловчилар бўлса, саҳнага чиқиб, ўз ҳунарини кўрсатиши мумкин. Ишонаманки, сиз дугоналар, опа-сингиллар фарғоналик дугоналарингиз, опа-сингилларингиздан қолишмайсиз ва ҳунарингизни намойиш қиласиз!

— Аввал ўзингиз!— деб қўйди аллаким.

— Жоним билан! — деди Фируза. — Лекин ҳунарим оз, яхшиси аввал ҳунари кўплар чиқишсин.

— Масалан, Солиҳажон! — деди рақсга суяги йўқ шўх бир қиз.

— Ўзингиз-чи, Азизажон! — деди Фируза унга.

Ҳамма чапак чалди. Фируза навбатни артистларга бериб, пастга тушди. Парда очилди, кимсасиз саҳнада бир фарғоналик қиз пайдо бўлди. Унинг эгнида хонатлас кўйлак, устидан бахмал камзулча кийганди, бошида фарғонача ироқи дўппи, оёғида амиркон козуш бор эди. У ҳаммага таъзим қилиб, ёқимли жилмайди.

— Дугоналар, азиз ва меҳрибон опа-сингиллар, — деди у ўзбек тилида. — Аввало Улуғ Октябрь байрамингиз муборак бўлсин! Бугун хизматингизга келган Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий раҳбарлигидаги санъат аҳли сизларга қизғин салом йўллайди, байрамингиз, озодлигингиз ва мустақиллигингиз билан табриклайди. Санъаткорларимиз группаси — инқилобий группа, фидокор группа, жонини аямайдиган группа. Биз Туркистон фронтининг қаҳрамон қизил аскарларига хизмат қиламиз. Ўзларингиз биласизларки, қизил аскар мазлум халқларга озодлик ва мустақиллик келтиради. Биз озодлик фронти аскарлари изидан юриб, халқларни озодлик ҳамда мустақиллик билан табриклаймиз. Биз Фарғона, Самарқанд, Тошкент, Мари, Хива, Ашхобод ва Қизил Арватда бўлдик. Ҳар бир ғалаба тўйида ҳозиру нозир эдик. Шундай қилиб, биз бугун сизнинг ғалаба тўйингизда хизмат қиламиз.

Қиз кириш сўзидан кейин Ҳамза Ҳакимзоданинг хотин-қизларга бағишланган, қуйидагича байт билан бошланадиган инқилобий шеърни ўқиб берди:

Келди очилур чоғинг, ўзлигинг намоён қил.

Парчалаб кишанларни, ҳар томон паришон қил!

Кейин Дилбархон деган жувон «Тановар» рақсини ижро этади, деб эълон қилди. Орқадан музика садоси янгради, саҳнага баланд бўйли, нозик, серишва бир раққоса чиқди. У шундай ажойиб ўйнадики, ҳамма шавқ-завқдан анграйиб қолди... Ундан кейин хушовоз қиз ашула айтди, сўнг саҳна орқасидаги эркаклар ялла қилишди, ниҳоят, концертни олиб бораётган киши томошабинлар орасидан бирор киши чиқиб ҳунарини кўрсатсин, деб илтимос қилди. Лекин қизлар, келинчаклар, келган меҳмонлар — бариси уяларди. Улар ҳали бунақа маросимларда қатнашмаган, рақсга тушиб ашула айтишмаган эди. Униси бунисига, буниси унисига имларди. Ниҳоят, Анбар хола чидолмасдан ўрнидан турди.

[Давоми бор].

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Биринчи давра ортда қолди

«А» класс биринчи группа командалари футбол бўйича мамлакат биринчилигининг биринчи давра ўйинларини тугалладилар. Пешқадамлар, ўртахол командалар, аутсайдерлар аниқланиб қолди. Ҳозир жадвалнинг энг юқори поғонасини Москванинг «Локомотив» командаси мустаҳкам эгаллаб турибди. Пойтахт темирйўлчилари сўнгги учрашувда Қарағанда кончиларини қабул қилиб, 3:2 ҳисобида қийин ғалабага эришдилар. Темирйўлчилар биринчи даврани ажойиб натижа билан якунлашди. Улар ўн уч учрашувда ғалаба қозонишди, олти учрашув дуранг натижа билан тугади ва икки ўйиндагина мағлубиятга учрадилар. Москваликлар йигирма бир ўйиндан сўнг ўттиз икки очкога эга. Тўплар нисбати — 31:15.

Пешқадамни таъқиб этиб келаётган Днепропетровскнинг «Днепр» командаси эса рақиблар дарвозасига киритилган тўплар жиҳатидан биринчи ўринда турибди. Украин футболчилари рақибларини 35 марта ўйинни марказдан бошлашга мажбур қилдилар. Сўнгги учрашувда «Днепр» Куйбишев шаҳрида «Крылья Советов» командасини 2:4 ҳисобида мағлубиятга учратди ва 28 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

Келаси йили олий лигада ўйнаш ҳуқуқини берадиган дастлабки икки ўрин учун яна икки команда — Иваново шаҳрининг «Текстильщик» ва Одессанинг «Черноморец» командалари даъвогарлик қилишмоқда. Сўнгги турда ивановолик футболчилар Душанба шаҳрининг «Помир» коллективини 1:0 ҳисобида, одессаликлар эса Орджоникидзенинг «Спартак» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Ҳозир «Текстильщик» ва «Черноморец» 27 очко билан учинчи ва тўртинчи ўринда туришибди.

Турнир жадвалининг қуйи қисмида ҳам кураш қизғин. Чунки, биринчилик якунлари бўйича сўнгги беш ўринни эгаллаган команда, келаси йили иккинчи группага тушиб қолади. Ҳозир ана шу беш ўринга ўн коллектив даъвогарлик қилиб турибди. Уларнинг қаторида Куйбишев шаҳрининг «Крылья Советов» ва Орджоникидзенинг «Спартак» командалари каби анчагина таниқли коллективлар ҳам бор.

Биринчи даврадаги сўнгги турнинг қолган учрашувлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Динамо» (Ленинград)—«Даугава» (Рига)— 0:1, «Кузбасс» (Кемерово)—«Торпедо» (Кутаиси)—0:0 «Уралмаш» (Свердловск)—«Металлист» (Харьков) —0:1, «Жальгирис» (Вильнюс)— «Рубин» (Қозон) — 2:0, «Шинник» (Ярославль) — «Олға» (Фрунзе)—1:0, «Молдова» (Кишинев)— «Строитель» (Ашхобод)—1:0 «Металлург» (Запорожье) —«Волгарь» (Астрахань) —0:0.

Бугун

мамлакатимизнинг бир неча шаҳарларида биринчи группа командалари футбол бўйича СССР биринчилигининг иккинчи даврасидаги биринчи тур учрашувларини ўтказишади.

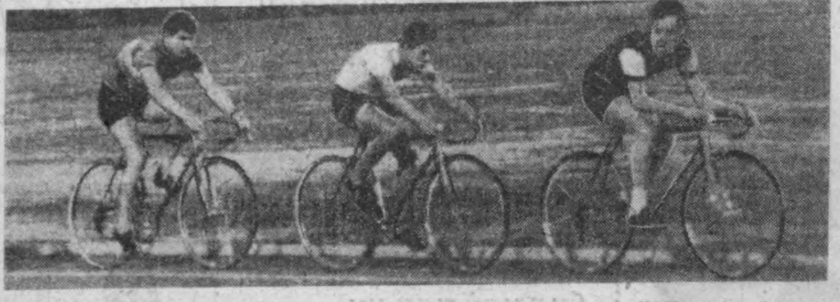

ФИНИШ ЯҚИН. Н. Надеждин фотоси.

Филателиячилар, сизлар учун

СПАРТАКИАДА МАРКАЛАРДА

Бепоён мамлакатимизнинг ҳамма ерларидан келиб Москвада спорт маҳоратларини намойиш қилаётган спортчилар ўзларининг ёзги V Спартакиадаларини ўтказмоқдалар.

Ёшлик ва кўркамлик, чаққонлик ва маҳорат байрамига бағишлаб Иттифоқ Алоқа министрлиги ҳам бир неча хил кўринишдаги спартакиада маркаларини муомалага чиқарди. Шулардан айримлари билан танишинг.

Спартакиада программасига деярли спортнинг барча турлари киритилган. Шулардан энг оммавийси баскетбол ва волейболдир.

Курашнинг ҳамма турларида спортчи ўзининг кучлилиги ва тадбиркорлиги билан ютиб чиқиши мумкин.

Диск иргитишга бағишланган ушбу маркада спортчининг ўз мувозанатини сақлаб, бор кучини ишга солиш орқалигина кўзланган маррани эгаллаши кўрсатилган.

От спорти спартакиада программасига киритилган энг гўзал, қизиқарли спорт турларидан биридир. Бунда от чоптириш, от билан турли фигурали ўйинлар бажарилади.

Бу йилги спартакиада программасига киритилган спорт турларидан бири камалакдан отишдир. Спортнинг бу қадимий кўриниши яна ўз ўрнини эгаллади. Бунда 90, 70, 60 метрга ўқ узилиб, ўзаро куч синалади.

Спартакиада муносабати билан чиқарилган спорт маркалари ранг-баранглиги ва ўз мазмуни билан кўпчиликни хурсанд этади. Чунки бу маркалар 1971 йилнинг ёзида ўтказилаётган V Спартакиада кунларидан яхши эсдалик бўлиб қолади.

И. УСМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

Кино

24 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КУКЧА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Асосий зарба — «МОСКВА» (кеч соат 6 ва 8 да).

Майерлинг — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ва 9.15 минутда).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари (жуфт соатларда), **Америкалик гўзал қиз** (тоқ соатларда):— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оливер — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Интеграл — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кечқурун).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кечқурун, ўзбек тилида).

Ҳаётнинг бир куни — ҲАМЗА номли (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — «ХИВА».

Асримиздан миллион йил илгари — ТЕЛЬМАН номли.

25 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КУКЧА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Асосий зарба (кундуз соат 11 ярим, 2, кеч 6 ва 8 яримда), **Меҳрибон отам** (эрталаб соат 10, кундуз соат 4 яримда): — «МОСКВА».

Майерлинг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 2,4 ярим кеч 7 ва 9.15 минутда).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари (жуфт соатларда). **Америкалик гўзал қиз** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оливер — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Интеграл — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун, ўзбек тилида).

Ҳаётнинг бир куни — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ ҚИЛИШ БЮРОСИ
«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ
(А. Тўқаев кўчаси, 5-уй, 20-хона).

Тошкент шаҳридаги қурилишларга ғишт терувчилар, бетончилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, кранчилар, пайвандчилар, арматурчилар ва бошқа қурилиш мутахассисларини

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Бошқа шаҳардан келган ёлғиз кишилар ётоқхонага прописка қилинадилар.

Ишчилар ўз малакасини оширишлари, янги мутахассисликни ўрганишлари ва навбати билан уй олишлари мумкин.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 1-қават, 5-хона, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси.

РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТЛАРИ ҲУЗУРИДАГИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

Ленин районида — Полторацкий кўчаси, 72-уй;
Октябрь районида — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
Куйбишев районида — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
Киров районида — 2-Белинский кўчаси, 6-уй;
Ҳамза районида — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй;
Чилонзор районида — Чилонзор кўчаси, 2-квартал, 53-уй;
Фрунзе районида — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй;

ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ КИСЛОРОД СТАНЦИЯСИ
ҳамма ташкилотларга нарядсиз 1 кубометр кислородни 8 тийинга
СОТАДИ

Пул ўтказиш йўли билан ва лимит дафтарчаси орқали тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 62-уй.

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи савдо бошқармасининг

ТОШКЕНТ ПРОФЕССИОНАЛ САВДО-КУЛИНАРИЯ БИЛИМ ЮРТИ

1971—1972 ўқув йили учун ошпаз-кондитерлар (ўрта маълумотлилар) ва ошпазлар (тўлиқсиз ўрта маълумотлилар) бўлимига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати—2 йил.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

18 ёшгача бўлган қизлар қабул қилинади.

Ўқувчилар стипендия билан таъминланадилар.

Бошқа жойдан келганларга ётоқхона берилади.

Аризага: маълумоти тўғрисидаги ва туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар; турар жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 сантиметр ҳажмидаги уч дона фотосурат, таржимаи ҳоли ва характеристика қўшиб топширадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-31, Хўжанд кўчаси, 12-уй (24, 26, 54-автобуслар, 3, 9, 10, 11-троллейбуслар, 7, 8, 10, 11, 15, 21, 24-трамвайларнинг «Туркман бозори» бекати).

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

„ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ"
МАГАЗИНЛАРИ
САВДОСИДА

КЕНГ АССОРТИМЕНТДА КИР ЮВИШ ВОСИТАЛАРИ, ҲАР ХИЛ МАРКАДАГИ КИР ЮВИШ МАШИНАЛАРИ, РАДИОПРИЕМНИКЛАР, ТЕЛЕВИЗОР, БЎЁҚЛАР, ЛАКЛАР ВА БОШҚА МАДАНИЙ—ХЎЖАЛИК МОЛЛАРИ МАВЖУД.

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИ:

1 — Полторацкий кўчаси, 49-уй;
10 — Фарҳод кўчаси, 12-квартал;
11 — **«Космос»** — Сарикульский кўчаси, 1-уй;
12 — **«Радость»** — Ш. Руставели кўчаси;
22 — Муқимий кўчаси, 4-уй;
55 — Киров кўчаси, 75-уй.

Магазинларимизга марҳамат қилинг!

Чилонзор район ошхоналар тресги коллективи 2-ошхонанинг ошпази И. Дўсматовга акаси

Исоқ ДУСМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет Тошкент оқшоми

24 ИЮЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2611
Р—14279